

A TANTÁRGY ADATLAPJA

KORTÁRS POLITIKAI FILOZÓFIA. HANNAH ARENDT

Egyetemi tanév 2026/2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Történelem és Filozófia
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Filozófia
1.5. Képzési szint	Mesterképzés (MA)
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Kritikai elmélet és multikulturális tanulmányok
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Kortárs politikai filozófia. Hannah Arendt			A tantárgy kódja	HMM2402
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Demeter M. Attila egyetemi professzor				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Demeter M. Attila egyetemi professzor				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	4	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	36	melyből: 3.5. előadás	24	3.6. szeminárium/labor	12
3.5 Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					24
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					48
3.5.3. Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					24
3.5.4. Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					24
3.5.5. Vizsgák					12
3.5.6. Más tevékenységek: [pl.: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral]					12
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama	144				
3.8. A félév összóraszama	36 fiz./180 konv.				
3.9. Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Kötelező részvétel az előadások 70%-án.
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	- Az egyetemi szabályzat értelmében a szemináriumokon a részvétel kötelező. - Egy szemináriumi szöveg bemutatása kötelező, továbbá a bekapcsolódás a szövegek értelmezésébe.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)

Szakmai kompetenciák

Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	A társadalomtudományok és a bölcsészettudományok kutatási módszereinek kreatív alkalmazása problémamegoldás során, az eredmények érveléssel alátámasztott közlése.
CP3	A társadalmi, politikai és ideológiai jelenségekre irányuló kritikai gondolkodási és értékelési kompetenciák; művészet- film- és médiakritikai kompetenciák.
CP5	A kulturális különbségekkel és a társadalmi egyenlőtlenségekkel kapcsolatos tudatos és felelősségteljes viszonyulás kialakítása mind a szakmai környezetben, mind a mindennapi életben; az elismerés-politikák és a kapcsolódó intézményi és jogi megoldások ismerete és.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT2	A kritikai elmélet és a multikulturális tanulmányok szakterületén felmerülő problémák elemzése a kortárs társadalom- és politikafilozófia, az alkalmazott etika, a társadalom-, politika- és kommunikációtudományok, a vizuális és filmtudományok perspektívájából.
CT3	A társadalom és a kultúra aktuális problémáinak beazonosítása, elemzése és megoldása a kritikai társadalomelmélet, a multikulturális vagy interkulturális tanulmányok szemszögéből, interdiszciplináris kutatási módszerek alkalmazásával.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP1	1. A hallgató/végzett rendelkezik alapvető filozófiatörténeti ismeretekkel és ismeri a főbb filozófiai irányzatokat.	1. A hallgató/végzett képes érveket megfogalmazni a társadalommal, az emberekkel és az egyénnel kapcsolatos általános és strukturális kérdésekben.
CP3	2. A hallgató/végzett ismeri a kortárs társadalom- és politikafilozófia, az alkalmazott etika szakterületeinek sajátos elméleti fejleményeit és fogalmait, továbbá a társadalom-, a politika-, kommunikáció- és kultúratudományok, a vizuális és filmtudományok tudományterületein a társadalomkritikával és a multikulturalizmussal kapcsolatos elméleti szempontokat.	2. A hallgató/végzett képes ésszerűen érvelni az emberi létezéssel, az értékrendekkel, a tudással vagy a valósággal kapcsolatos vitákban.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. Filozófiai elméletek eszméinek és érveinek összehasonlító elemzése, ezek jelentőségének és határainak azonosítása.
2. A társadalmi, politikai, gazdasági valóság/folyamatok elemzése, az őket igazoló előfeltevések és elvek vizsgálata és tisztázása révén.
3. Információk összegzése azzal a céllal, hogy az emberi állapottal kapcsolatos szabályszerűségeket és konklúziókat fogalmazzunk meg (induktív és abduktív gondolkodás).
4. Az emberi létezésre vonatkozó hipotézisek megalkotásának és alkalmazásának módozatairól való kritikai és konstruktív reflexió.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A tantárgy fő célja, hogy a hallgatókat megismertesse a jelenkori politikai filozófiával, az egyik legfontosabb 20. századi politikai gondolkodó, Hannah Arendt műveinek az elemzése révén.
2. A tantárgy nem csupán filozófiatörténeti típusú megközelítésre törekszik, hanem Arendt műveinek az elemzése révén a kortárs politikai jelenségekre irányuló kritikai reflexióra is nevel.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A tanmenetnek, szemináriumi szövegeknek és a vizsga feltételeinek a	Előadás	

megbeszélése		
Előadás a politikáról való filozófiai gondolkodás módszeréről	Előadás	
Olvasószeminárium: Hannah Arendt: A politika értelme I.	Szövegolvasás	
Olvasószeminárium: Hannah Arendt: A politika értelme II.	Szövegolvasás	
Hannah Arendt: Ideológia és terror I.	Szövegolvasás	
Hannah Arendt: Ideológia és terror II.	Szövegolvasás	
Előadás a munka alól való felszabadulás marxi reményéről, s annak arendti kritikájáról	Előadás	
Hannah Arendt: Munka, előállítás, cselekvés	Szövegolvasás	
Hannah Arendt: Emberségről sötét időkben	Szövegolvasás	
Előadás az emberi jogok problémájáról	Előadás	
Hannah Arendt: Az emberi jogok keltette bonyodalmak	Szövegolvasás	
Hannah Arendt: Mi, menekültek	Szövegolvasás	
Könyvészet		
Arendt, Hannah: We Refugees. The Menorah Journal. 1943/1. 69–77. Hannah Arendt: The Life of the Mind. I. Thinking. II. Willing. Harcourt, New York 1978. Arendt, Hannah: A forradalom. Fordította: Pap Mária. Európa Könyvkiadó, Budapest 1991. Arendt, Hannah: A totalitarizmus gyökerei. Fordította: Berényi Gábor et al. Európa Könyvkiadó, Budapest 1992. Hannah Arendt: Múlt és jövő között. Nyolc gyakorlat a politikai gondolkodás terén. Fordította: Módos Magdolna. Osiris Kiadó – Readers International, Budapest 1995. Arendt, Hannah: Emberségről sötét időkben. Gondolatok Lessingről. Világosság. 1996/6. 17–37. Arendt, Hannah: Mi a politika? Fordította: Mesés Péter. In: Hannah Arendt: A sivatag és az oázisok. Gond Kiadó – Palatinus Kiadó, Budapest 2002. 7–158. Arendt, Hannah: Előadások Kant politikai filozófiájáról. Fordította: Pató Attila. In: A sivatag és az oázisok. Gond Kiadó – Palatinus Kiadó, Budapest 2002. 225–361. Arendt, Hannah: Hatalom és erőszak. Fordította: Szabó Csaba. Vulgo. 2005/3. 138–153. Arendt, Hannah: The Promise of Politics. Schocken Books, New York 2005. Balogh László Levente – Biró-Kaszás Éva (szerk.): Fogódzó nélkül. Hannah Arendt olvasókönyv. Kalligram, Pozsony 2008. Hannah Arendt: A totalitarizmus gyökerei, Európa Kiadó, Budapest, 1992.		
8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Könyvészet		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az előadáson átadott ismeretanyag elsajátítása, ennek megfelelő alkalmazása és használata	Az ellenőrzés folyamatosan történik a félév során a vitákba való bekapcsolódás révén, valamint a félévi záróvizsgán	20%
	A politikai gondolkodás fogalomkészletének, szempontrendszerének kellő elsajátítása és alkalmazása	Félév végi, szóbeli záróvizsga	30%
9.5 Szeminárium/	A szövegek értelmezésben	Szöveg bemutatása,	30%

Labor	való aktív részvétel	szövegek értelmezésében való aktív részvétel	
	Vitákban való aktív részvétel	Az ellenőrzés folyamatosan történik végig a félév során, a vitákban való állandó, aktív részvétel révén	20%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Az előadásokon 70%-os, a szemináriumokon 100%-os részvétel. - Minimum egy szemináriumi szöveg bemutatása a félév folyamán. - A vitákban, szövegek megbeszélésében való állandó, aktív részvétel.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	☐	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kitöltés időpontja:
2026. április 10.

Előadás felelőse:
Dr. Demeter M. Attila egyetemi tanár

Szeminárium felelőse:
Dr. Demeter M. Attila egyetemi tanár

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2026. április 12.

Intézetigazgató:
Dr. Nagy Róbert egyetemi docens